

Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības rīcības plāns 2023.–2030. gadam

1. Kopsavilkums

Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības rīcības plāns 2023.–2030. gadam (turpmāk – Rīcības plāns) ir viens no pasākumiem, lai risinātu ilgtspējīgas pārtikas sistēmas izaicinājumus un nodrošinātu saikni starp cilvēka veselību, sabiedrību un dabu, kā arī veicinātu Zaļā kursa mērķu īstenošanu Latvijā. Bioloģiskai lauksaimniecībai ir būtiska loma pārejā uz ilgtspējīgu pārtikas sistēmu, kas sniegs ne vien ieguldījumu vides, sociālajā un veselības jomā, bet arī ekonomisku ieguvumu visiem iedzīvotājiem, tostarp uzņēmējiem.

Rīcības plānā ir iekļauti pieci prioritārie virzieni atbilstoši pārtikas piegādes ķēdes struktūrai, ko veido ražošana, pārstrāde, tirgotāji un patērētāji. Lai nodrošinātu bioloģiskās lauksaimniecības attīstību un izveidotu līdzsvarotu tirgu, kas ir ienesīgs lauksaimniekiem, ir paredzēts palielināt patērētāju uzticamību un veicināt pieprasījumu pēc bioloģiskajiem produktiem (1. prioritārais virziens). Pieprasījums pēc bioloģiskajiem produktiem ir nozīmīgs faktors, kas sekmē lauksaimnieku pievēršanos bioloģiskajai lauksaimniecībai un var stiprināt visas bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas sistēmas vērtību ķēdi (2. prioritārais virziens). Tā tiku veicināta ražošana un nodrošināta virzība uz noteikto mērķi, t. i., ka 2030. gadā vismaz 25 % lauksaimniecībā izmantojamās zemes (turpmāk – LIZ) Latvijā tiek apstrādāta atbilstoši bioloģiskās ražošanas praksei. Savukārt, lai veicinātu produktivitātes un ražības palielināšanos, nepieciešams uzlabot lauksaimnieku zināšanas par dažādu bioloģisko saimniekošanas metožu izmantošanu, tā veidojot zināšanu radīšanas un pārneses sistēmu, kas nodrošinātu lauksaimnieku izglītošanu gan profesionālās, gan akadēmiskās izglītības jomā (3. prioritārais virziens). Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ir jāveicina nozares regulējuma prasību ieviešana (4. prioritārais virziens), ietverot gan jaunu nacionālo normatīvo aktu izstrādi, gan citu valstu tiesiskā regulējuma analīzi – sinhronizāciju un vienādošanu. Lai mazinātu administratīvo slogu lauksaimniekiem, nepieciešams izveidot un uzturēt vienotu bioloģiskās lauksaimniecības datu sistēmu. Tāpat ir jāatbalsta bioloģiskās lauksaimniecības ieguldījums ilgtspējas un vides problēmu risināšanā, kā arī jāparedz klimatiskās un vides pēdas mazināšanas pasākumi (5. prioritārais virziens).

Rīcības plāna pasākumi dos ieguldījumu klimata pārmaiņu radīto izaicinājumus risināšanā, veicinās bioloģiskās lauksaimniecības platību palielināšanos un sekmes bioloģiskās produkcijas ražošanu un patēriņu, nodrošinot iedzīvotājus ar kvalitatīvu pārtiku, kā arī panāks labāku patērētāju informētību, veicinot uzticību bioloģiskajai lauksaimniecībai.

2. Situācijas raksturojums

Bioloģiskās lauksaimniecības primārās produkcijas ražotāju skaits pēdējo gadu laikā ir salīdzinoši stabils: 2021. gadā bija 4121 bioloģiskās lauksaimniecības operators, bet 2023. gada 1. janvārī to skaits jau sasniedza 4453. Pārtikas un veterinārā dienesta apkopotie dati liecina, ka 2023. gada laikā līdz decembrim to skaits ir samazinājies par 14 %, sarūkot līdz 3818 operatoriem. Samazinājuma iemesls galvenokārt ir paaudžu maiņa, saimnieciskās darbības pārtraukšana, bioloģiskās produkcijas tirgus (cenas) krišanās, kā arī nevēlēšanās uzņemt jaunas piecu gadu saistības.

No kopējā saimniecību skaita Latvijā bioloģiskās saimniecības veido 6 %, un ir novērojama to īpatsvara palielināšanās tendence. Šis rādītājs visaugstākais ir Vidzemē – gandrīz 8 %, bet viszemākais Zemgalē – 3,5 %. Pamatojoties uz iepriekšminēto, var secināt, ka, neskatoties uz izaicinājumiem, bioloģiski sertificēto saimniecību skaitam ir potenciāls palielināties arī turpmāk.

Bioloģiskās lauksaimniecības platības pēdējo 12 gadu laikā ir ievērojami – gandrīz divas reizes – paplašinājušās, 2022. gadā pārsniedzot 300 tūkst. hektāru robežu, tas ir, vairāk nekā 16 % no LIZ. Turklāt paplašinās jau esošās saimniecības. Vienlaikus jāpiebilst, ka 2023. gadā atbalstam pieteiktā platība ir par 1,9 % vai gandrīz sešiem tūkst. ha mazāka nekā 2022. gadā.

Bioloģiski sertificētās LIZ platība 2023. gada sākumā aizņēma 314 637 ha, savukārt savvaļas platības (meži, purvi u. tml.) – 733 271 ha. Sertificētajai savvaļas platībai kā zemes resursam ir liela nozīme bioloģiskās pārtikas un lopbarības ražošanā un nodrošinājumā, tādēļ šī bioloģiskās lauksaimniecības prakses daļa būtībā ir uzskatāma par agromežsaimniecību. Tā ir nozīmīga platība, kurā tiek saimniekots, ievērojot bioloģiskās ražošanas nosacījumus un nelietojot sintētiskos minerālmēslus un pesticīdus, un kurā, lai ražotu bioloģiskos pārtikas produktus, saimniekošana notiek meža ganībās, meža dravās, tostarp purvos un krūmājos, atmatās, un meža lauksaimniecībā, nodrošinot ne vien apputeksnētāju, tostarp medusbišu, saglabāšanas, bet arī ekosistēmas pakalpojumus un dodot citus būtiskus ieguldījumus vidrūpē.

Pēc bioloģiski sertificētās platības lieluma, ja rēķina tās īpatsvaru procentos no LIZ kopējās platības, Latvija atrodas 8. vietā Eiropas Savienībā. Bioloģiski sertificēto akvakultūras dīķu platība Latvijā veido ap 200 hektāru – aptuveni 4 % no kopējās akvakultūras dīķu platības.

Bioloģiskai lauksaimniecībai ir raksturīga daudznozaru ražošana, un bioloģiskie zemnieki galvenokārt saražo graudaugu produkciju un piena produktus. Kopumā bioloģisko produktu īpatsvars kopējā saražotajā lauksaimniecības produkcijas izlaidē saskaņā ar Agrosursu un ekonomikas institūta aprēķiniem 2020. gadā bija 6,2 %.

Latvijā pakāpeniski palielinās pārstrādāto bioloģisko lauksaimniecības produktu apjoms, un šī tendence ir veicināma, lai pie gala patērētājiem nonāktu ar bioloģiskām metodēm ražota pārtika.

Lai veicinātu bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi, kā arī nodrošinātu bioloģisko produktu nokļūšanu tirgū, tiks paredzēts atbalsts Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē “Pārtikas kvalitātes shēmas”, kā arī pieejami

atbalsta maksājumi par bioloģiski apsaimniekotu platību un lielāka atbalsta intensitāte investīciju projektiem. Ar bioloģiskajiem produktiem ir iespējams piedalīties Zaļajā publiskajā iepirkumā un ES atbalsta programmā “Piens un augļi skolai”.

Latvijā papildu izmaksas bioloģiskās akvakultūras produkcijas ražošanai ir aptuveni 37 % no konvencionālās produkcijas ražošanas izmaksām. Savukārt bioloģiskās akvakultūras produkcijas realizācijas cena Latvijā kopumā nav lielāka kā konvencionālās akvakultūras produkcijas cena, tāpēc, lai sekmētu bioloģiskās akvakultūras attīstību, nepieciešams kompensēt papildus radušās izmaksas, lai stimulētu ražotājus izmantot bioloģiskās metodes, ražojot tirgum.

Eiropas Komisija 2020. gadā pieņēma visaptverošu jaunu bioloģiskās daudzveidības stratēģiju un stratēģiju “No lauka līdz galdam” (angļu val. “*From farm to fork*”), kuras mērķis ir izveidot taisnīgu, veselīgu un vidi saudzējošu pārtikas apgādes sistēmu. Abas stratēģijas viena otru papildina, sasaistot dabu, lauksaimniekus, uzņēmējdarbību un patērētājus kopīgam darbam virzībā uz konkurētspējīgu un ilgtspējīgu nākotni. Pamatojoties uz Eiropas Zaļo kursu, stratēģijās ierosināti vērienīgi ES pasākumi, kuru mērķis ir ne vien Eiropā, bet arī pasaulē kopumā apturēt biodaudzveidības izzušanu un panākt, lai pārtikas sistēmas kļūst par globālu standartu konkurētspējīgai ilgtspējai, cilvēka un planētas veselības aizsardzībai, kā arī visu pārtikas ķēdes dalībnieku iztikai.

Biodaudzveidības stratēģija vērsas pret tādiem svarīgiem bioloģiskās daudzveidības izzušanas faktoriem kā neilgtspējīga zemes un jūras resursu izmantošana, dabas resursu pārmērīga ekspluatācija, piesārņojums un invazīvu svešzemju sugu izplatīšanās. Stratēģijā noteikti konkrēti soļi, lai biodaudzveidību Eiropā līdz 2030. gadam novirzītu uz atlabšanas ceļa. Paredzēts, ka vismaz 30 % Eiropas sauszemes un jūras tiks pārveidota par efektīvi apsaimniekotu aizsargājamu teritoriju un vismaz 10 % lauksaimniecības platību tiks atvēlētas no daudzveidības viedokļa augstvērtīgiem ainavas elementiem.

Savukārt stratēģijā “No lauka līdz galdam” paredzēts sekmēt pāreju uz ilgtspējīgu ES pārtikas sistēmu, tā mazinot ES pārtikas sistēmas vides un klimatisko pēdu, pastiprinot tās izturētspēju, aizsargājot iedzīvotāju veselību un nodrošinot iztikas līdzekļus ekonomikas dalībniekiem. Šajā stratēģijā iecerēti arī konkrēti mērķrādītāji ES pārtikas sistēmas pārveidei: paredzēts par 50 % samazināt pesticīdu lietošanu un to radīto apdraudējumu, vismaz par 20 % samazināt mēslošanas līdzekļu lietošanu, par 50 % samazināt lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrā izmantojamo antimikrobiālo līdzekļu pārdošanu un panākt, lai bioloģiskās lauksaimniecības platība aizņem 25 % lauksaimniecības zemes.

Nacionālajos politikas plānošanas dokumentos noteikts, ka dabas resursu ilgtspējīga izmantošana ir prioritāte vai prioritātei pakārtotais rīcības virziens. Savukārt bioloģiskās lauksaimniecības attīstība ir neatņemama dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas sastāvdaļa.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (Latvija 2030) viena no prioritātēm ir “Daba kā nākotnes kapitāls”. Prioritātes rīcības virzienā “Dabas aktīvu kapitalizēšana” viens no instrumentiem, ar kuru veicināma ilgtspējīga dabas kapitāla izmantošana, sekmējot Latvijas kā “zaļas valsts” tēla veidošanos, ir bioloģiskās lauksaimniecības attīstība. Tā ir iespēja arī veicināt eksporta un daudzu ekonomikas un jaunrades nozaru attīstību.

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam (NAP2027) ietvertās prioritātes “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” virziens “Daba un vide – “Zaļais

kurss” attiecas uz rūpēm par ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu, paredzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumu integrēšanu tautsaimniecības nozarēs, īpaši lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, kā arī bioloģiskās pārtikas aprites veicināšanu.

Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) sagatavotajā “Latvijas Bioekonomikas stratēģijas 2030” sadaļā “Bioresursu ražošana” uzsvērta nepieciešamība lauksaimniecībā veidot lielāku pievienoto vērtību, tostarp attīstot ekstensīvās lauksaimniecības produktu ražošanu, lai iegūtu produktus ar lielāku pievienoto vērtību.

ZM ir izstrādājusi gan nacionālos lauksaimniecības un lauku attīstības stratēģiskos plānus, gan akvakultūras daudzgadu stratēģisko plānu. Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.–2027. gadam paredz situācijas analīzē konstatēto vajadzību risināšanu, izmantojot Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Lauksaimniecības produktu tirgu kopīgās organizācijas sniegto atbalstu, lai atbalstītu arī bioloģiskās lauksaimniecības attīstību. Latvijas Akvakultūras attīstības plānā 2021.–2027. gadam izvirzītos uzdevumus, tostarp saistībā ar bioloģiskās akvakultūras attīstību, paredzēts risināt ar 1. Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda atbalsta piesaistīšanu Rīcības programmai zivsaimniecības attīstībai 2021–2027.

Tāpat kā citur Eiropā, arī Latvijā arvien vairāk ir patērētāju, kuru izvēli nosaka produktu kvalitāte, daudzveidība un ilgtspēja, tādēļ palielinās pieprasījums pēc veselīgas un ilgtspējīgas pārtikas, un līdz ar to arī Latvijā arvien aktuālāki kļūst jautājumi par pārtikas nodrošinājumu un sabiedrības apgādāšanu ar nekaitīgu pārtiku par pieņemamām un pasaules tirgū konkurētspējīgām cenām.

Bioloģisko produktu audzēšanas un ražošanas izaugsmi nozīmīgi var veicināt eksporta iespējas un to sekmīga izmantošana. Tomēr, lai veiksmīgi virzītos uz eksporta tirgu, trūkst nepieciešamā bioloģiskās produkcijas apjoma. Tas nozīmē, ka ir būtiski attīstīt bioloģiskās produkcijas pārstrādi, tāpēc ir svarīga regulāra izejvielu piegāde iepriekš nolīgtā apjomā, jo tas ļautu plānot darbības ilgtermiņā. Savukārt šajā nolūkā nozīmīga ir izejvielu ražotāju kooperācija.

Latvijā veiksmīgi tiek īstenota ES Skolu apgādes programma ar augļiem, dārzeņiem un pienu. Tā dod iespēju skolēniem izdalīt arī bioloģiskus produktus – svaigus augļus un dārzeņus un pasterizētu pienu, taču, lai gan bioloģisko produktu atbalsta likmes ir augstākas, bioloģisko produktu īpatsvars skolu programmā ir neliels un nepalielinās gadu no gada: bioloģisko augļu un dārzeņu produktu īpatsvars ir 3 %, bet bioloģiskā piena īpatsvars – 4 % no kopējā izdalītā apjoma attiecīgo produktu grupā. Minēto situāciju var skaidrot ar programmas ierobežoto finansējumu, kas liedz paredzēt lielāku bioloģisko produktu apjomu. Šo problēmu varētu risināt zaļais publiskais iepirkums. Tā mērķis ir samazināt publiskajos iepirkumos iegādāto preču, pakalpojumu un būvdarbu ietekmi uz vidi visā to aprites ciklā, vienlaikus sekmējot videi saudzīgu preču un pakalpojumu tirgus attīstību un vietējās ekonomikas konkurētspējas palielināšanu, kā noteikts Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr. 353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”.

3. SVID analīze

Agroresursu un ekonomikas institūts sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultācijas un izglītības centru, organizējot diskusijas arī fokusa grupās un iesaistot bioloģiskās lauksaimniecības pārstāvjus, strādāja pie padziļinātas bioloģiskās lauksaimniecības analīzes un SVID analīzes, kas tika izmantota Rīcības plāna sagatavošanā.

Ievērojot bioloģiskās lauksaimniecības pārstāvju viedokli, tika noteikts mērķis – 2030. gadā Latvija ir Baltijas biolauksaimniecības centrs. Šim mērķim SVID analīzē tika pakārtoti vairāki rezultatīvie rādītāji:

- bioloģiskās lauksaimniecības platības pieaugums vismaz līdz 30 % no LIZ;
- jaunu dalībnieku un jauno lauksaimnieku iesaistīšana nozarē, palielinot bioloģisko saimniecību skaitu;
- bioloģiskās pārtikas patēriņa palielināšanās, tostarp lielāks īpatsvars publiskajos iepirkumos (30 %);
- nozarē darbojas spēcīgi kooperatīvi;
- bioloģisko lauksaimnieku kooperatīvu pārvaldīta pārstrāde, kad 70 % bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas tiek pārstrādāta Latvijā;
- tiek eksportēta pārstrādāta produkcija ar lielu pievienoto vērtību;
- sabalansēti specializācijas virzieni – lopkopības un augkopības mijiedarbības optimizēšana, graudkopības dominances mazināšana augkopībā, kā arī sēklkopības, dārzenkopības un dārzkopības attīstība;
- pilna cikla saimniekošanas attīstība un stratēģijas “No lauka līdz galdam” pasākumu īstenošana nozarē;
- labāk izglītota un veselīgāka sabiedrība;
- bioloģiskās lauksaimniecības ciešāka iesaistīšana vides un klimata jautājumu risināšanā.

Bioloģiskās lauksaimniecības nozares izvirzītais mērķis – 2030. gadā Latvija ir Baltijas biolauksaimniecības centrs – ir ambiciozs un, veiksmīgi sasniegts, nākotnē var dot ne vien ekonomiskus labumus Latvijas lauksaimniecībai un tautsaimniecībai kopumā, bet arī būtisku ieguldījumu valsts tēla un reputācijas veidošanā. Vienlaikus šī mērķa sasniegšana prasīs mērķtiecīgus un sistemātiskus publisko resursu ieguldījumus, kā arī intensīvu darbu zināšanu un kompetenču ātrā iegūšanā (tostarp no citu valstu pieredzes), apstrādē, pielāgošanā Latvijas vajadzībām un apstākļiem un tālāknodošanā nozarei, tāpēc izšķiroša nozīme būs pārdomātai rīcības noteikšanai un ilgtermiņa (5–7 gadu) finansējuma pieejamībai, lai īstenotu šo rīcību.

Bioloģiskās lauksaimniecības platības īpatsvara mērķis – 30 % – ir drīzāk politiski un ekoloģiski vērsti, jo tas tikai daļēji ietekmē nozares ekonomiskos rādītājus, tāpēc ka lielāku produkcijas vērtību un ienesīgumu var sasniegt arī bez ievērojamas platību palielināšanas. Tomēr bioloģiskās lauksaimniecības platību īpatsvara palielināšana ir daļa no ES Zaļā kursa nosacījumiem, un tā neievērošana potenciāli var apdraudēt ES atbalsta līdzekļu pieejamību, kā arī mazināt Latvijas lauksaimniecības nozares konkurētspēju, ja tās produkcija neatbilst ilgtermiņa principiem. No šī aspekta raugoties, ir svarīgi apzināties, ka pašreizējā Latvijas bioloģiskās lauksaimniecības atbalsta sistēma nav orientēta uz platību palielināšanu.

Zaļais publiskais iepirkums bioloģiskās pārtikas patēriņa veicināšanai Latvijā iekšējā tirgū ir instruments, kas var nodrošināt ātru efektu, ja par obligātu tiks noteikta bioloģiskās pārtikas komponents plašākā apjomā, tomēr tā veiksmīgai ieviešanai ir jānoskaidro, kurās produktu grupās tas ir īstenojams, jo vajadzīgs stabils un kvalitatīvs piedāvājums potenciālajam pieprasījumam atbilstošā daudzumā. Turklāt jāņem vērā, ka šādos iepirkumos var piedalīties arī citu valstu bioloģiskās pārtikas ražotāji.

Savukārt SVID elementi kopumā objektīvi atspoguļo pašreizējo situāciju: izvirzītās tēzes apstiprina gan nozares statistikas rādītāji, gan ekspertu viedokļi. Pēc SVID analīzes tika apkopoti iegūtie turpmākminētie rezultāti. Pārējiem rezultatīvajiem attīstības rādītājiem ir nepieciešams precīzāk noteikt kvantitatīvos rādītājus, kā arī precīzas informācijas iegūšanas avotus.

4. Plāna mērķis

Veicināt konkurētspējīgas, ilgtspējīgas bioloģiskās lauksaimniecības attīstību Latvijā, stiprinot tās izturētspēju un veicinot iedzīvotāju labāku informētību un izpratni par nozares devumu un ieguvumiem pārtikas sistēmai ilgtermiņā.

Līdz 2030. gadam sasniegti šādi rezultatīvie rādītāji:

- 1) pieaudzis bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražošanas un patēriņa apjoms (bioloģiskās lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē ir 8 %);
- 2) izveidota efektīva zināšanu radīšanas un pārneses sistēma, lai virzītos uz mērķi būt vadošajiem Baltijas valstīs bioloģiskās lauksaimniecības jomā;
- 3) palielināta bioloģiskās lauksaimniecības produktu atpazīstamība un uzticamība (saskaņā ar nacionālās aptaujas rezultātiem iedzīvotāju informētība par bioloģiskās lauksaimniecības produktiem ik gadu pieaug par 7 % procentpunktiem);
- 4) veicināts bioloģiski apsaimniekoto platību pieaugums (vismaz 25 % no LIZ ir bioloģiski sertificēta).

5. Prioritārie rīcības virzieni un darbības rezultāti

1. rīcības virziens – BIOLOĢISKO PRODUKTU PIEPRASĪJUMA VEICINĀŠANA UN PATĒRĒTĀJU UZTICAMĪBAS PALIELINĀŠANA:
 - 1.1. sabiedrības izglītošana un informēšana – sabiedrība atpazīst ES biologotipu un izprot, kāda ir bioloģiski marķētu produktu ražošanas un pārstrādes atšķirība no citiem produktiem, sabiedrībā vairojas bioloģiskais patriotisms;
 - 1.2. veicināts bioloģiskās lauksaimniecības nozares prestižs;
 - 1.3. Gaujas Nacionālajā parkā esošo pašvaldību teritorijā izveidotais bioreģions – pirmais Ziemeļeiropā – kalpo par platformu, kurā plašākai sabiedrībai tiek aktualizēta bioloģiskā lauksaimniecība;
 - 1.4. veicināta bioloģiski sertificētu produktu pieejamība patērētājiem;
 - 1.5. veicināts Latvijā ražotu bioloģiski sertificētu pārtikas produktu īpatsvars Zaļajā publiskajā iepirkumā (ZPI);
 - 1.6. palielināts bioloģiski sertificētu produktu īpatsvars skolu apgādes programmās “Piens un augļi skolai”;
 - 1.7. uzlabota bioloģiskās lauksaimniecības produktu izsekojamība, izmantojot digitālās tehnoloģijas (*TRACES*, *OFIS*, Novada garša);
 - 1.8. novērsta patērētāju maldināšana un veicināta patērētāju uzticība bioloģiski sertificētiem produktiem (laboratoriskā izmeklēšana, riska analīze, robežkontrole, sankcijas).

2. rīcības virziens – SABALANSĒTI BIOĻĢISKĀS LAUKSAIMNIECĪBAS NOZARU VIRZIENI UN STIPRINĀTA RAŽOŠANAS SISTĒMAS VĒRTĪBU ĶĒDE (NO LAUKA LĪDZ GALDAM):

- 2.1. sabalansēta apakšnozaru attīstība;
- 2.2. stiprināta bioloģiskā lauksaimniecība un tās devums kopējos attīstības plānos;
- 2.3. nozares komunikācijas pasākumi;
- 2.4. bioloģiski sertificētās platības pieaugums;
- 2.5. veicināta bioloģiskās lauksaimniecības shēmas darbība;
- 2.6. sekmēta jaunu dalībnieku iesaistīšanās bioloģiskās lauksaimniecības nozarē;
- 2.7. veicināta saimniecību pāreja uz bioloģisko ražošanas sistēmu;
- 2.8. nostiprināta vietējā un mazapjoma pārstrāde, kā arī veicināts eksports;
- 2.9. sekmēti dažādi sadarbības veidi (kooperatīvu, ražotāju organizāciju u. c.) bioloģiskajā lauksaimniecībā (ZPI, skolu programmas, mazumtirdzniecība, pārstrādes joma);
- 2.10. veicinātas īsās tirdzniecības ķēdes (bioreģioni);
- 2.11. sekmēta bioloģiskai ražošanai piemērotu resursu pieejamība;
- 2.12. stiprināta bioloģiskā akvakultūra;
- 2.13. vairota ģenētiskā bioloģiskā daudzveidība un palielināta ražība.

3. rīcības virziens – ZINĀŠANU RADĪŠANAS UN PĀRNESES SISTĒMA:

- 3.1. nodrošināta sistemātiska izglītības pieejamība, tostarp mūžizglītības iespējas, nozarē ražojošajām saimniecībām, pārstrādātājiem, iestāžu speciālistiem:
 - 3.1.1. lauksaimnieku individuālās un grupu konsultācijas,
 - 3.1.2. lauksaimniecības profesionālās un augstākās izglītības studiju programmās dota iespēja iegūt padziļinātas zināšanas bioloģiskajā saimniekošanā,
 - 3.1.3. pieejama apmācība un mūžizglītības programmas u. c. (LLKC);
- 3.2. zinātne, inovācijas, demonstrējumi, sadarbības un pētījumu projekti;
- 3.3. bioloģiskās nozares pieredzes apmaiņa un savstarpēja tīklošanās ārvalstīs un Latvijā;
- 3.4. organizēti informatīvi semināri un konferences bioloģisko operatoru zināšanu bāzes stiprināšanai.

4. rīcības virziens – NOZARES REGULĒJUMA PRASĪBU IEVIEŠANAS VEICINĀŠANA UN DATU DIGITALIZĀCIJA:

- 4.1. nozarē izstrādāts un ieviests jauns regulējums;
- 4.2. izveidota bioloģiskās lauksaimniecības digitālo datu apmaiņas sistēma;
- 4.3. izstrādātas vadlīnijas nozares attīstībai;
- 4.4. apkopota un sniegta informācija par bioloģisko lauksaimniecību – pieejami dati par to (nozaru stratēģiju izstrādei un individuālai uzņēmējdarbības plānošanai, Eiropas Komisijā iesniedzamo ziņojumu sagatavošanai).

5. rīcības virziens – BIOĻĢISKĀS LAUKSAIMNIECĪBAS IEGULDĪJUMS ZAĻĀ KURSA MĒRĶU SASNIEGŠANĀ:

- 5.1. noteikta nozares ietekme un devums klimatiskās un vides pēdas mazināšanā;
- 5.2. atbalstīta ilgtspējas standartu ieviešana;
- 5.3. attīstīta bioloģiskā akvakultūra;
- 5.4. kontrolēta invazīvo sugu ietekme.

6. Rīcības plāna īstenošanas un pasākumu izpildes koordinēšana

Plāna darbības un uzraudzības sekmēšanai, plānots izveidot **Rīcības plāna darba grupu**, kas

- 1) regulāri tiksies, lai pārrunātu aktualitātes nozarē,
- 2) organizēs problēmjaudājumu risināšanu kontekstā ar Rīcības plānu,
- 3) reizi divos gados vērtēs progresu rezultatīvo rādītāju sasniegšanā,
- 4) ne retāk kā ik gadu vērtēs progresu prioritāro jautājumu risināšanā,
- 5) ik gadu izvirzīs prioritāros risināmos jautājumus.

Rīcības plāna darba grupas **vadītājs** Zemkopības ministrijas valsts sekretārs.

Darba grupas sastāvā tiks iekļauti:

- 1) pa vienam pārstāvim no Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta, Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta, Tirdzniecības un tiešā atbalsta departaments un Veterinārais un pārtikas departamenta;
- 2) pa vienam pārstāvim no biedrībām – Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija, Latvijas Zemnieku federācija un Zemnieku saeima;
- 3) pa vienam pārstāvim no SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” un Agroresursu un ekonomikas institūta.

Rīcības plāna darba grupas un tematisko darba grupu organizēšanu nodrošinās SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”.